

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

Кафедра соціальної педагогіки

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітнього компонента «Методологія та методи міждисциплінарного дослідження»

для другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузь знань: 23 Соціальна робота

спеціальність (спеціальності): 231 Соціальна робота

освітня програма (освітні програми): Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри (підпис)

1. **Назва освітнього компонента.**
Методологія та методи міждисциплінарного дослідження
2. **Тип освітнього компонента.**
Обов'язковий
3. **Рік (роки) навчання.**
1
4. **Семестр / семестри.**
1
5. **Кількість кредитів ECTS.**
6
6. **Відомості про викладача (викладачів).**

Караман Олена Леонідівна – ректор, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки, e-mail: karaman.olena.lnu@gmail.com

7. **Очікувані результати навчання.**

Вивчення курсу сприяє:

Формуванню інтегральної компетентності: здатності вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки і психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Курс сприяє формуванню

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальних компетентностей:

СК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів міждисциплінарного дослідження, у тому числі методи математичної статистики, кількісні соціологічні методи, доказові методики і техніки практичної діяльності стосовно завдань соціальних, соціально-педагогічних і психологічних фундаментальних і прикладних досліджень.

СК 2. Здатність до виявлення, теоретичного, методологічного та емпіричного аналізу актуальних проблем соціальної роботи, соціальної педагогіки і психології, факторів досягнення соціального і психологічного благополуччя різних груп населення.

СК 3. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати соціальні, соціально-педагогічні і психологічні дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

СК 15. Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології.

Вивчення курсу повинно забезпечити досягнення здобувачами таких *програмних результатів навчання:*

ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 2. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 3. Визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики.

ПРН 4. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних і психологічних послуг та управлінських рішень.

ПРН 5. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН 6. Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження.

ПРН 8. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

ПРН 9. Уміти організовувати та проводити соціальне/ соціально-педагогічне/ психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН 10. Розробляти програми соціально-психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН 11. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи, соціально-педагогічної і психологічної діяльності.

ПРН 12. Розробляти, апробувати і втілювати соціальні проекти і технології.

ПРН 13. Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою як усно, так і письмово.

Soft skills: уміння вирішувати складні проблеми; працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати; гнучкість, швидка адаптація до змін, оцінка та прийняття рішень та ін.

8. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента).

Знання з соціальної педагогіки та теорії соціальної роботи, педагогіки, психології, соціології, філософії та основ соціально-правового захисту, технологій соціальної роботи та математичної статистики.

9. Зміст освітнього компонента.

№	Змістовні модулі та їхня структура	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
		Загальна кількість лекцій	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Самостійна робота	Загальна кількість лекцій	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Самостійна робота		
Змістовий модуль 1											
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ											
1.1.	Наукове дослідження – основна форма розвитку науки.	21	4	2	15	19	2	2	15		
1.2.	Сутність міждисциплінарного дослідження	17	2		15	17	2		15		
1.3.	Програма та категоріальний апарат дослідження	19	2	2	15	19	2	2	15		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2											
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ											
2.1.	Методологія: її рівні та форми	24	2	8	14	19	2	2	15		

2.2.	Загальна характеристика методів міждисциплінарного дослідження	26	4	8		14	19	2	2		15
2.3.	Логіка наукового дослідження	22	4	4		14	21	2	4		15
2.4.	Експериментальна частина наукового дослідження	17	2			15	22				22
2.5.	Обробка та оформлення результатів дослідження	17	2			15	22				22
2.6.	Методика підготовки і оформлення кваліфікаційних робіт	17	2			15	22				22
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	180	24	24		132	180	12	12		156

10. Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Башкір О.І., Пісоцька М.Е. Моделювання науково-педагогічних досліджень: методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 26 с.
2. Вдовенко В.В. Математичні методи в психології: навч.-метод. посіб. Кіровоград: ПП «Центр оперативної поліграфії» Авангард», 2017. 112 с.
3. Генік, М. Методологічні проблеми міждисциплінарних досліджень миру. *Політичні дослідження / Political Studies: Український науковий журнал*. 2021. №1. С. 8–21. <http://pd.ipiend.gov.ua/article/view/235379>
4. Євтушенко М, Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
5. Жерновникова О.А., Золотухіна С.Т. Статистичні методи в педагогічних дослідженнях у схемах і таблицях: навчальний посібник / за ред. д. пед. наук, чл.-кор. НАПН України В. І. Лозової. Харків, 2018. 108 с.
6. Караман О. Методологічні засади проблеми соціалізації особистості в умовах гібридної війни на сході України: філософський рівень. *Вісник Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка*. Педагогічні науки. 2020. № 2 (333) жовтень. Ч. II. С. 157–166.
7. Караман О. Л. Теоретико-методологічні засади підготовки фахівців до соціально-педагогічної роботи із засудженими. *Педагогічні технології в сучасних наукових дослідженнях: досвід та інновації* : монографія / за ред. С. Я. Харченка. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2017. С. 29–53
8. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
9. Мощний Ф. В. Аналіз непараметричних і параметричних критеріїв перевірки статистичних гіпотез. Частина 2. Критерії узгодження Романовського, Стьюдента і Фішера. *Статистика України*. 2019. № 1. С. 13-23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/su_2019_1_4
10. Педагогічні технології в сучасних наукових дослідженнях: досвід та інновації: монографія / за ред. С. Я. Харченка ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2017. 372 с.
11. Сисоєва С. Міждисциплінарні педагогічні дослідження в контексті розвитку освітології. *Освітологія*. 2017. № 6. С. 26–30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ocvit_2017_6_5
12. Собочан А., Бертотті Т., Стром-Готфрід К. Етичні міркування у дослідженнях із соціальної роботи. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. №1. С. 86-101. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_1_2019--86-101.pdf

13. Шкіцька, І. Ю. Основи академічної доброчесності: практикум: навч.-метод. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 64 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/31709>
14. Hilde, T., Jarl, K. (2018). Kampen Research design: the methodology for interdisciplinary research framework. *Quality & Quantity*, 52, 3. 1209–1225.
15. Psaroudakis, I. (2022). The Mixed-Methods Research for Social Work Practice. About Acquiring Methodological Skills for Social Workers, *Italian Journal of Sociology of Education*, 14(1), 93-112. DOI: 10.14658/pupj-ijse-2022-1-6

Додаткові джерела

1. Вітакультурна методологія. До 25-річчя наукової школи професора А. В. Фурмана: колективна монографія. Тернопіль: ТНЕУ. 2019. 980 с.
2. Журба І.О. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Основи соціальних досліджень» для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» усіх форм навчання. Черкаси : ЧДТУ, 2018. 23 с. URL: <http://surl.li/dezpg>
3. Караман О. Л., Курило В. С., Савченко С. В. Досвід діяльності Науково-дослідного центру з проблем соціальної педагогіки і соціальної роботи НАПН України (на базі ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка») в умовах гібридної війни на сході України. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Педагогічні науки. 2018. №8 (322) листопад 2018. Ч. II. С. 125–134.
4. Караман О. Л., Савченко С. В. Трансформація системи вищої освіти в умовах інформаційного суспільства та зовнішніх викликів. *Гібридна війна на Сході України в міждисциплінарному вимірі: витоки, реалії, перспективи реінтеграції* : зб. наук. праць / За заг. ред. ред. В. С. Курила, С. В. Савченка, О. Л. Караман. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2017. С. 155–166.
5. Огнев'юк В.О., Проценко О.Б., Мельниченко О.В. Міждисциплінарний підхід у професійній підготовці здобувачів вищої освіти в умовах магістратури (на прикладі навчальної дисципліни «Освітологія»). *Освітологічний дискурс*. 2021. №2. С. 1–15.
6. Осадча А. Б., Євтушенко В. М. Показники реалізації пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень. *Наука, технології, інновації*. 2018. № 1. С. 23-36.
7. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
8. Семігіна Т. В., Карагодіна О. В., Дворяк С. В. Цифровий формат досліджень із соціальної роботи: рефлексії практичного досвіду. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Вип. 3 (132). Одеса, 2020. С. 89 – 97. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2020-3-10>
9. Фурман А.В. Ідея і зміст професійного методологування: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019.
10. Юрченко С. О. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 204 с. URL: <https://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2017-12-12/Yurchenko.pdf>
11. Best, J. (2018). *American Nightmares: Social Problems in an Anxious World*. Oakland, CA: University of California Press.
12. Chukwu, N., Chukwu, N.N., Nwadike, N. (2017). Methods of Social Practice. In Okoye, U., Chukwu, N. & Agwu, P. (Eds.). *Social work in Nigeria: Book of readings* (pp 44–59). Nsukka: University of Nigeria Press Ltd.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Національна академія педагогічних наук України URL: <https://naps.gov.ua/ua/>
3. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

5. Міністерство освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua/ua>
6. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
7. Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи URL: <http://www.psyua.com.ua/>
8. Бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://libr.luguniv.edu.ua/>
9. Цифровий репозиторій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/>
10. National Association of Social Workers. Social Work Practice. URL: <https://www.naswnyc.org/page/420>
11. Society for Social Work and Research. URL: <https://secure.sswr.org/about-sswr/>

11. Технології викладання та атестації.

Діяльність здобувача освіти:

- опанування теоретичного матеріалу;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- презентація доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичному занятті;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз, створення структурно-логічних схем;
- виконання завдань для самостійної роботи;

Поточний контроль:

Поточний контроль здійснюється за допомогою тестування, усного опитування; письмового контролю, модульна контрольна робота.

Форма семестрового контролю:

Екзамен.

12. Критерії оцінювання (у %).

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- модульна контрольна робота – 20%;
- результати роботи на практичних заняттях – 60%;
- самостійна робота – 20%.

13. Мова викладання.

Українська